

عکس و ضعف ایران در تجارت با اتحادیه اروپا

معاونت بررسی‌های اقتصادی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

مریم خزاعی

مهر ۱۴۰۱

- یکی از بازارهای مهم جهان برای تجارت، منطقه اتحادیه اروپاست که از ۲۷ اقتصاد تشکیل شده است. ارزش واردات کالایی این منطقه اقتصادی از کشورهای خارج از این اتحادیه طی هشت ماهه نخست سال ۲۰۲۲، حدود ۱۹۶۷ میلیارد یورو بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، حدود ۵۰ درصد افزایش داشته است. در همین مدت صادرات این اتحادیه نیز به اقتصادهای خارج از منطقه، حدود ۱۶۵۸ میلیارد یورو اعلام شده که با رشد ۱۸ درصدی نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۱ همراه بوده است. بدنبال بروز بحران ناشی از جنگ روسیه و اوکراین و افزایش بهای کالاهای اساسی به ویژه نفت و گاز طبیعی، اختلالاتی در زنجیره تامین جهانی از جمله در منطقه اروپا از حیث تامین انرژی اتفاق افتاد. واردات گروه کالایی سوخت‌های معدنی و روان‌کننده‌های اتحادیه اروپا از این منطقه طی هشت ماهه ۲۰۲۲ حدود ۵۴۴ میلیارد یورو بوده که نسبت به دوره مشابه سال قبل، بیش از ۲.۵ برابر شده که البته بخشی از رشد مزبور ناشی از افزایش قابل توجه بهای انرژی به ویژه گاز طبیعی است.

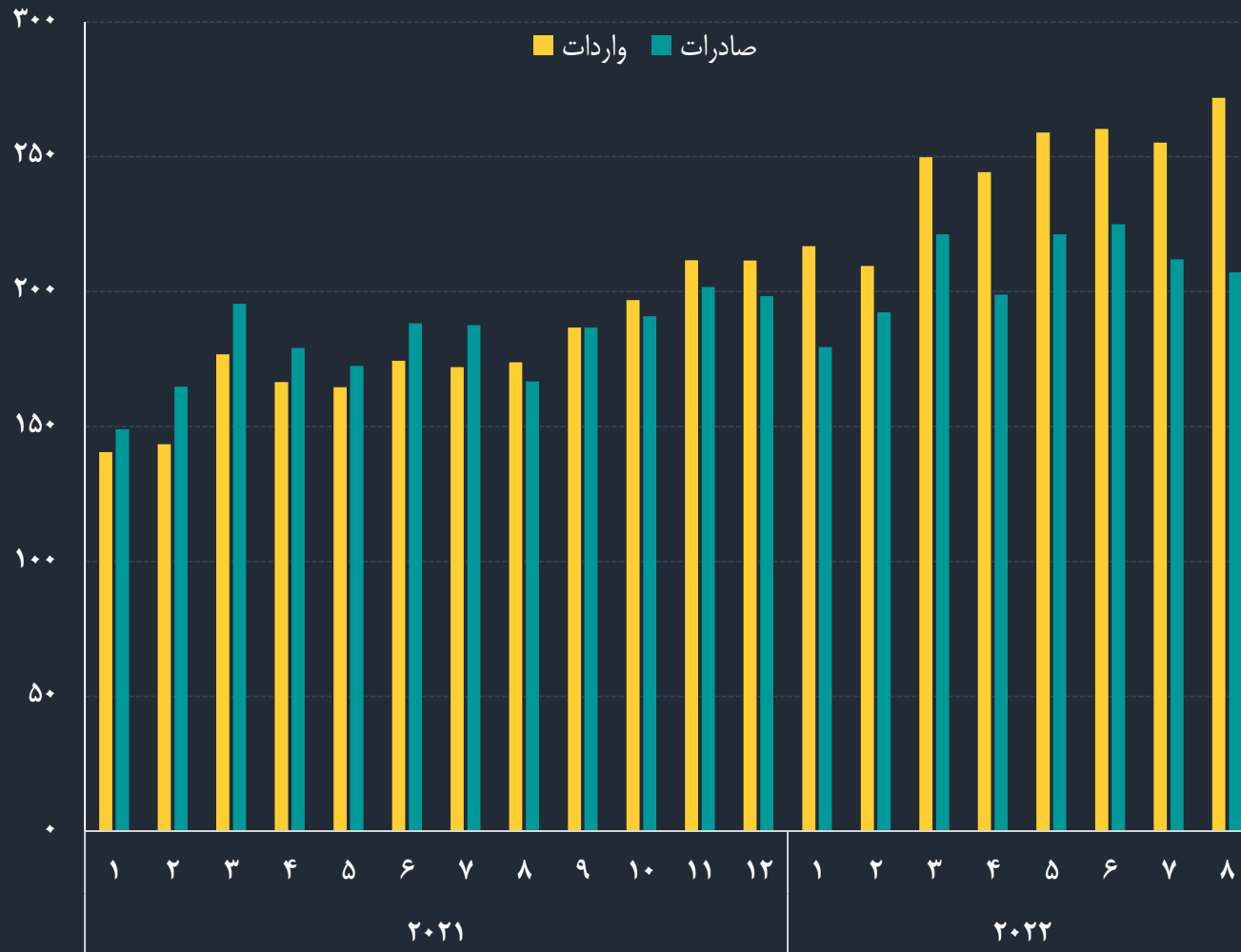
- در این مطلب به بررسی روند تجارت کالایی سه کشور ایران، عربستان سعودی و ترکیه با اتحادیه اروپا طی سال ۲۰۲۱ الی اگوست ۲۰۲۲ و همچنین مهم‌ترین مبادی و مقاصد این اتحادیه در تجارت با ایران طی نیمه نخست ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ پرداخته شده است.

تجارت اروپا با جهان

تجارت کالایی اتحادیه اروپا با خارج از این منطقه - میلیون یورو

- طی هشت ماهه نخست سال ۲۰۲۲ میانگین واردات و صادرات ماهانه اتحادیه اروپا از اقتصادهای خارج از این منطقه به ترتیب حدود ۲۴۶ و ۲۰۷ میلیارد یورو بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، افزایش ۱.۵ و ۱.۲ برابری داشته است.

- ۷۴ درصد از واردات ۲۶۵۹ میلیارد یورویی اتحادیه اروپا طی مدت مزبور، از اقتصادهای خارج از این منطقه تامین شده است. ۴۳ درصد از حدود ۱.۹۷ تریلیون یورو واردات این اتحادیه از خارج از آن، از منطقه آسیا، و ۴۹ درصد از این رقم هم از مبدا چین که رتبه نخست را در مبادی وارداتی اتحادیه اروپا داراست، صورت گرفته است.

- اقتصادهای ترکیه، عربستان سعودی و ایران به ترتیب سهم‌های ۳.۳، ۱.۳ و ۰.۰۵ درصدی از کل واردات اتحادیه اروپا از خارج از این اتحادیه را طی هشت ماهه ۲۰۲۲ دارا بوده‌اند.

خلاصه وضعیت تجارت کالایی ایران، ترکیه و عربستان سعودی با اتحادیه اروپا

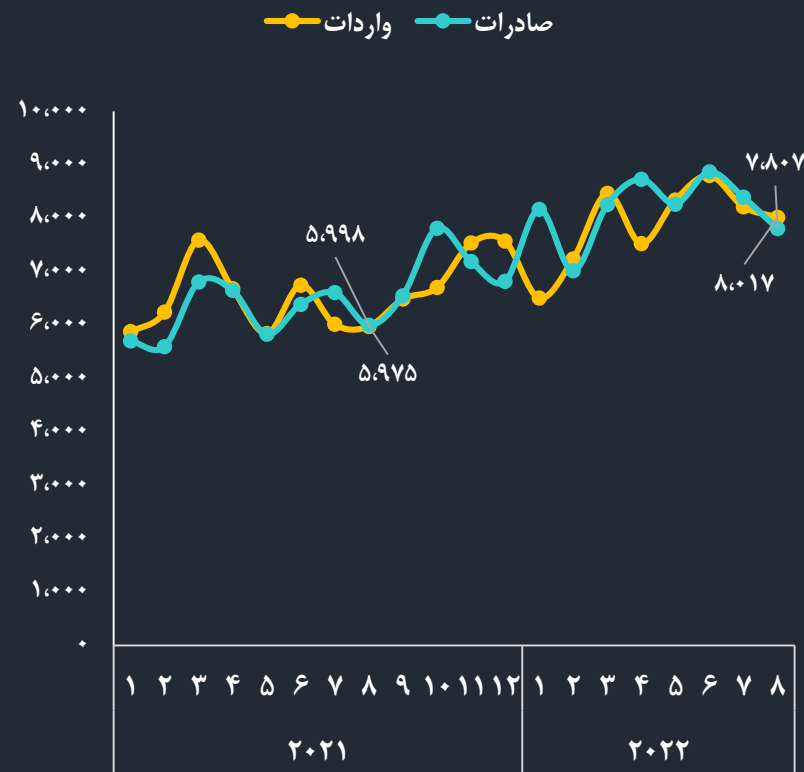
کشور	بازه زمانی	صادرات به اتحادیه اروپا میلیون یورو	واردات از اتحادیه اروپا میلیون یورو
ترکیه	هشت ماهه نخست ۲۰۲۲	۶۵,۵۰۲	۶۳,۱۲۰
	هشت ماهه نخست ۲۰۲۱	۴۹,۵۷۸	۶۲,۶۷۵
	تغییرات	٪۳۲	٪۰.۷
عربستان سعودی	هشت ماهه نخست ۲۰۲۲	۲۶,۲۹۴	۱۹,۹۷۲
	هشت ماهه نخست ۲۰۲۱	۱۲,۹۳۶	۱۶,۴۸۶
	تغییرات	٪۱۰۳	٪۲۱
ایران	هشت ماهه نخست ۲۰۲۲	۷۳۲	۲,۷۰۹
	هشت ماهه نخست ۲۰۲۱	۵۶۵	۲,۴۳۲
	تغییرات	٪۳۰	٪۱۱

- صادرات کالایی ترکیه و عربستان سعودی به اتحادیه اروپا طی هشت ماهه نخست ۲۰۲۲ به ترتیب ۸۹ برابر و ۳۶ برابر رقم صادرات ایران به این اتحادیه در همین مدت
 - افزایش دو برابری صادرات عربستان سعودی به اتحادیه اروپا طی هشت ماهه نخست ۲۰۲۲ در مقایسه با مدت مشابه سال ۲۰۲۱
 - مزاد تراز تجاری ۲.۳ میلیارد یورویی ترکیه و ۶.۳ میلیارد یورویی عربستان سعودی در مقابل کسری تراز تجاری ۱.۹ میلیارد یورویی ایران در تجارت با اتحادیه اروپا طی مدت مورد بررسی
- معاونت بررسی‌های اقتصادی

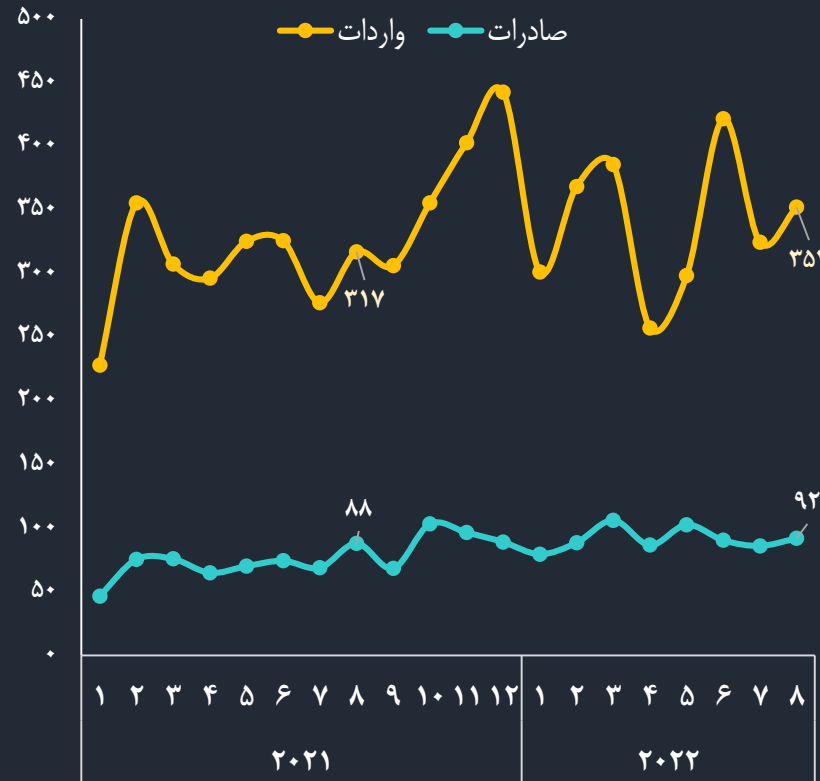

روند ماهانه تجارت کالایی ایران، ترکیه و عربستان سعودی با اتحادیه اروپا

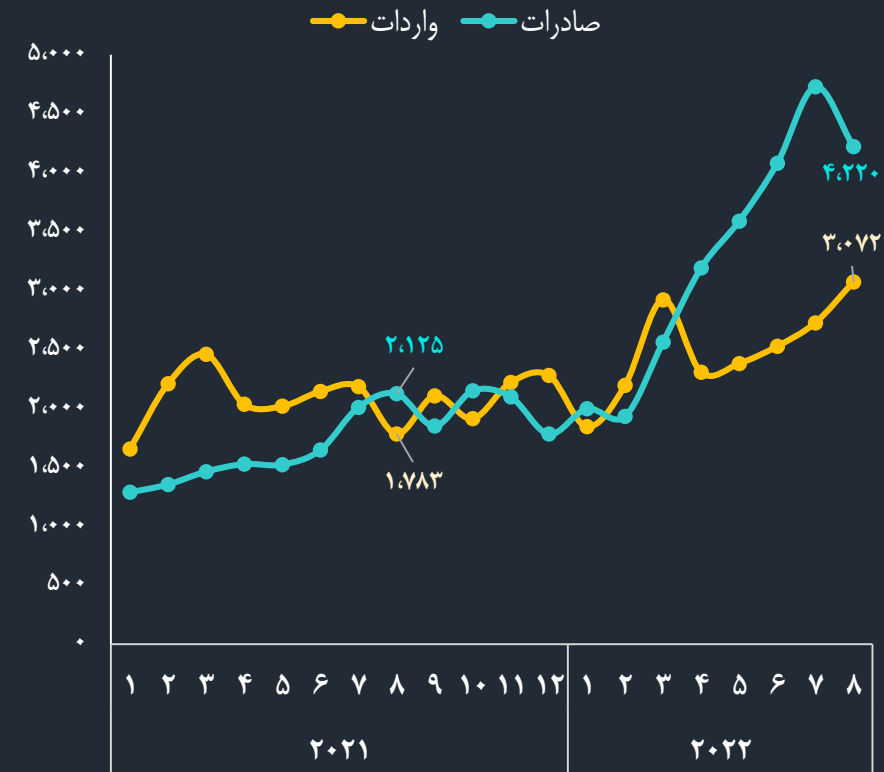
تجارت کالایی ترکیه با اتحادیه اروپا - میلیون یورو

تجارت کالایی ایران با اتحادیه اروپا - میلیون یورو

تجارت کالایی عربستان با اتحادیه اروپا - میلیون یورو

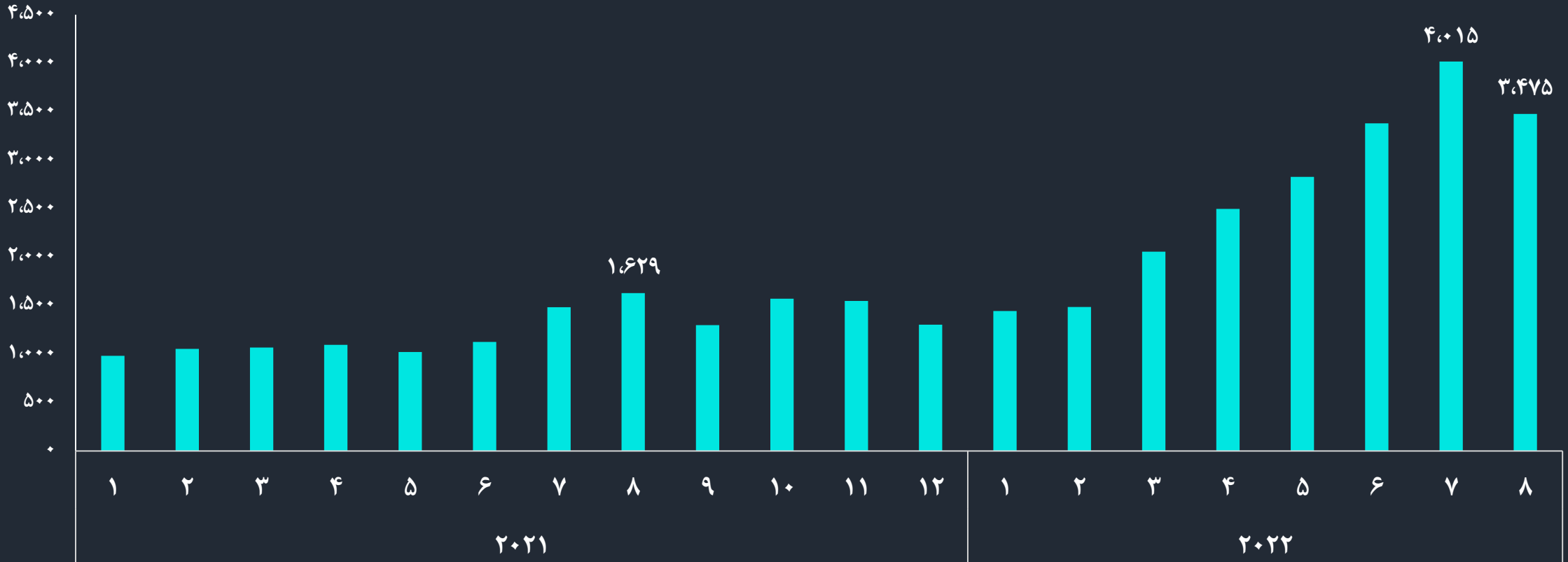

- صادرات ۷.۸ میلیارد یورویی ترکیه و ۴.۲ میلیارد یورویی عربستان سعودی به اتحادیه اروپا در ماه آگوست ۲۰۲۲ در مقابل صادرات ۹۲ میلیون یورویی ایران به این اتحادیه در همین ماه
 - افت ارزش صادرات کشورهای عربستان سعودی و ترکیه به اتحادیه اروپا در ماه آگوست ۲۰۲۲ در مقایسه با ماه قبل در مقابل افزایش ۶ میلیون یورویی ارزش صادرات ایران به این اتحادیه در همین مقطع زمانی
- معاونت بررسی‌های اقتصادی

صادرات نفتی عربستان سعودی به اتحادیه اروپا

صادرات نفتی عربستان سعودی به اتحادیه اروپا - میلیون یورو

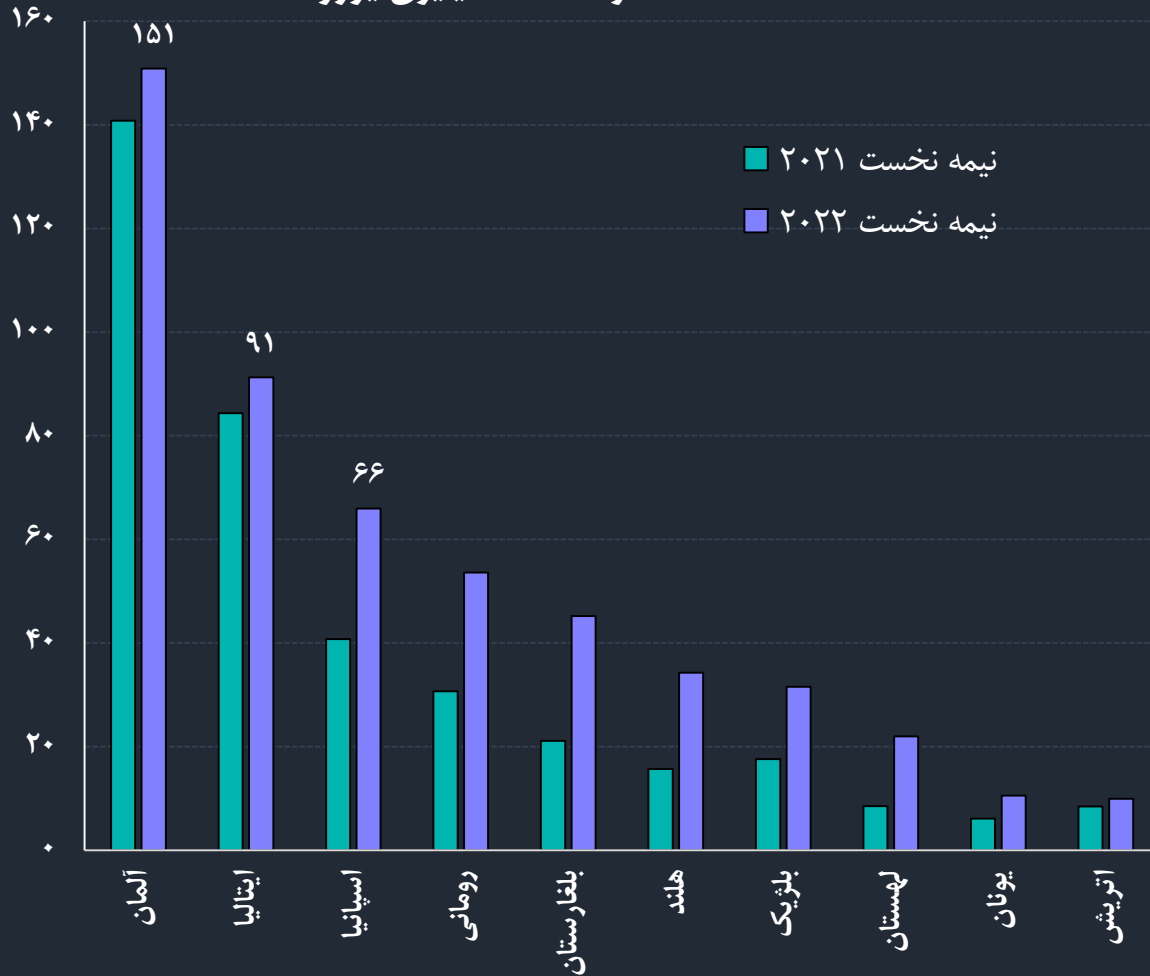

- ۲.۲ برابر شدن ارزش صادرات نفتی عربستان سعودی به اتحادیه اروپا طی هشت ماهه نخست ۲۰۲۲ در مقایسه با مدت مشابه سال قبل
- سهم ۸۰ درصدی اقلام نفتی از کل صادرات عربستان سعودی به اتحادیه اروپا طی هشت ماهه نخست ۲۰۲۲
- افت ۱۳ درصدی صادرات نفتی عربستان سعودی به اروپا در ماه اگوست ۲۰۲۲ نسبت به ماه قبل به دلیل کاهش نسبی بهای نفت خام

مهمترین مقاصد صادراتی ایران به اتحادیه اروپا

ده مقصد مهم صادرات کالایی ایران به اتحادیه اروپا طی نیمه نخست ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲، میلیون یورو

- طی نیمه نخست ۲۰۲۲ کل صادرات کالایی ایران به اتحادیه اروپا حدود ۲۷۲ میلیون تن و به ارزش حدود ۵۵۴ میلیون یورو بوده که در مقایسه با نیمه نخست ۲۰۲۱ از لحاظ وزنی با رشد ۲۰ درصدی و از لحاظ ارزشی با افزایش ۳۶ درصدی همراه بوده است.

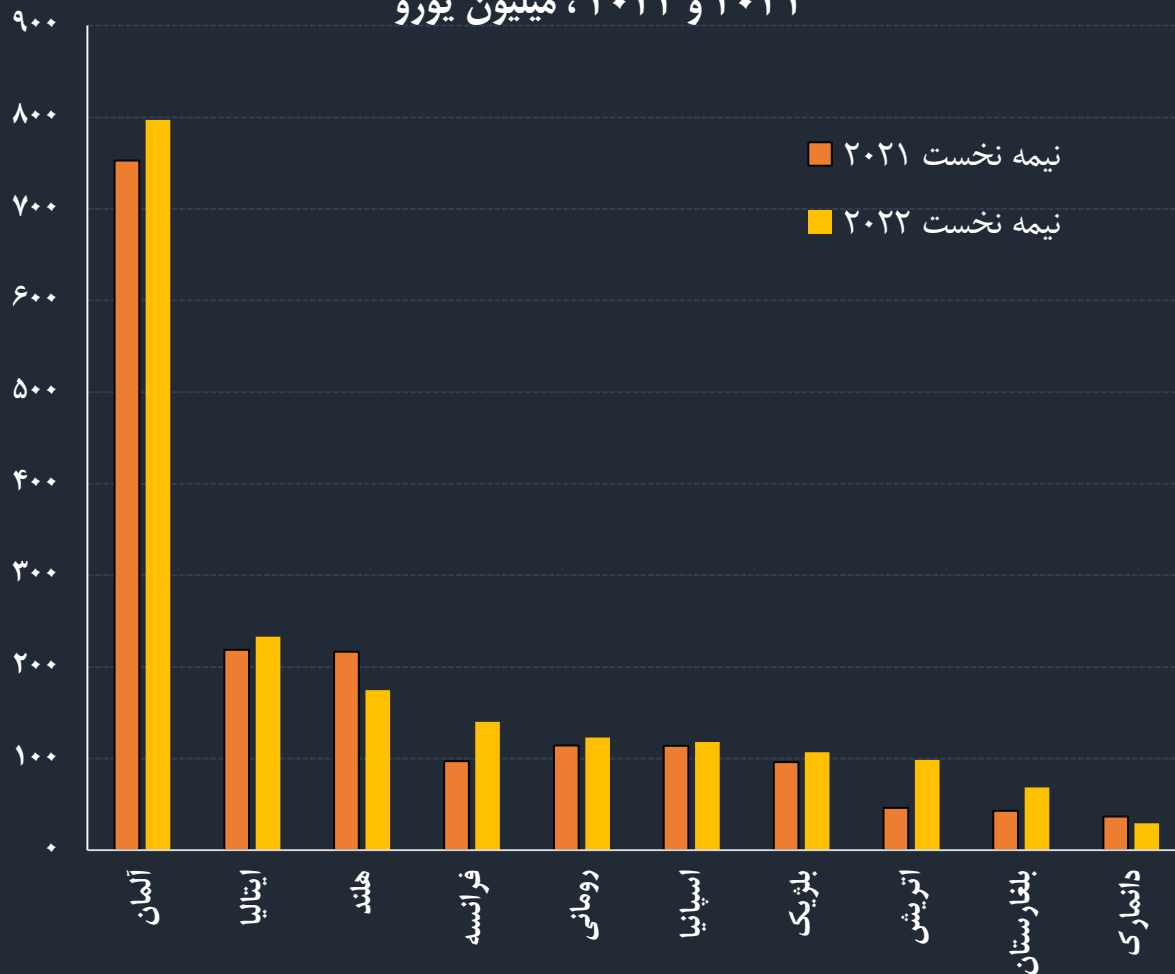
- طی نیمه نخست سال جاری حدود ۷۳ درصد از صادرات کالایی ایران به این اتحادیه به مقصد ۵ کشور آلمان، ایتالیا، اسپانیا، رومانی و بلغارستان صادر شده که اگرچه از حیث ارزشی همه با افزایش طی مدت مورد بررسی مواجه شده‌اند ولی از لحاظ وزنی صادرات ایران به ایتالیا در نیمه اول ۲۰۲۲ در مقایسه با مدت مشابه سال قبل حدود ۲۲ درصد کاهش و به مقصد آلمان نیز حدود ۱۸ درصد افت داشته است.

- بالاترین رشد مقداری صادرات ایران به اتحادیه اروپا طی بازه زمانی موردنظر متعلق به کشورهای اسلونی، جمهوری چک و بلژیک و بالاترین افت نیز متعلق به مقاصد پرتغال، مالت و لوکزامبورگ است.

مهمترین مبادی وارداتی ایران از اتحادیه اروپا

ده مبدا مهم واردات کالایی ایران از اتحادیه اروپا طی نیمه نخست ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲، میلیون یورو

- طی نیمه نخست ۲۰۲۲ کل واردات کالایی ایران از اتحادیه اروپا حدود ۱.۴۶ میلیون تن و به ارزش حدود ۲ میلیارد یورو بوده که در مقایسه با نیمه نخست ۲۰۲۱ از لحاظ وزنی با افت ۱۴ درصدی و از لحاظ ارزشی با رشد ۱۱ درصدی همراه بوده است.

- طی نیمه نخست سال جاری حدود ۷۲ درصد از واردات کالایی ایران از این اتحادیه از مبادی ۵ کشور آلمان، ایتالیا، هلند، فرانسه و رومانی انجام شده که در مقایسه با نیمه نخست ۲۰۲۱، از لحاظ ارزشی (باستثنای کشور هلند) با افزایش و از لحاظ مقداری نیز (باستثنای فرانسه)، با افت واردات طی مدت مورد بررسی مواجه شده‌اند.

- بالاترین رشد مقداری واردات ایران از اتحادیه اروپا طی بازه زمانی موردنظر متعلق به فرانسه، ایرلند و مجارستان و بیشترین افت وزنی نیز متعلق به مبادی مالت، اسلونی و استونی است.